·20

ונאמר כבום בגדים בימי חלוטו מה להלן

מטמא אדם אף כאן מטמא אדם אמר

רבי אלעזר גדול העושה צדקה בסתר יותר

ממשה רבינו דאילו במשה רבינו כתיב יכי

יגורתי מפני האף והחמה ואילו בעושה צדקה

כתיב ימתן בסתר יכפה אף יושחד בחיק

חמה עזה] ופליגא דרבי יצחק דאמר ר' יצחק

אף כופה חמה אינו כופה שנא' ושחד בחיק

חמה עזה אע"פ ששוחר בחיק חמה עזה

איכא דאמרי א"ר יצחק כל דיין שנומל שחד

מביא חמה עזה לעולם [שנאמר ושחד בחיק

וגו'] ואמר רבי יצחק כל הנותן פרומה לעני

מתברך בשש ברכות והמפייםו בדברים

מתברך בי"א ברכות הנותן פרומה לעני

ג) נ"ק טו: [ושם איתא רבא], ד) המהרש"ל מגיה במקום רבי יהושע וכו' ורבי יהושע

וכו׳ וכן מוחק תיבות כל הרגיל

לעשות לדקה. ושהרי זה עוד

לעשות מקא. [שאר אם שר דרשה על הפסוק רודף לדקה וכו' ולא מימרא בפני עלמה, ס) [ספרי בהעלומך יב יב], ו) [ויקרא יד], ו) [שם טון,

ה) [שם כב], ע) [שמות כע],
י) רש"ח מ"ו, כ) חולי ל"ל
חמרה, ל) המהרש"ח מגיה

גליון הש"ם

תום' ד"ה חמה כו' דחמה משה הרגו. עי' שכת לף נה

ע"א מד"ה קלף:

הגהות הב"ח

מנין למצורע בימי ספורו שמממא אדם.א פשיטא לן דמטמא כדתנן בריש מס' כלים (פ"א מ"א) אבות הטומאות השרץ ושכבת זרע (ס) ונבלה וטמא מת ומלורע בימי ספורו כו׳ הרי אלו מטמאין

> נבלה משמא בגדים ואינו משמא אדם. (ו) לאו משום דטומאה בחבורין שאני. פ״ה דאינו מטמא אלא בגדים שהוא לבושב וקשה לריב"ם דבתורת כהנים פ' ויהי ביום השמיני (ו) מרבה שמטמא אפילו כלים י (בחבורים) אע"ג דלא שייך בהו לבישה ואינו ממעט מבגדיו אלא אדם וכלי חרם שנוגע בהן אלא ודאי מטמא בגדים בשעה שמסיט אפילו אין לבוש בהן וכן משמע מדקאמר אלא מעתה שרך דמטמא אדם מנלן לאו משום דמטמא בגדים מטמא אדם נמי כו' ואי הרי חבורים בגדים שהוא לבוש מאי פריך משרן דלא שייך ביה לבישה התם לריב"ם דלה גרם (ח) בחבורים אלה הכי גרס ודילמא טומאת בגדים שאני תדע דהא מסיט נבלה דמטמא בגדים ואינו מטמא אדם ולא גרסינן מ"ט לאו משום דטומאה בחבורים שאני דלא מהדר אלא שיש חילוק בין טומאת בגדים לטומאת אדם וכן משמע דאיהו גופיה לא קא מיבעיא ליה אם מטמא בגדים וכלים במגע

אתיא אימיה וקא בכיא קמיה.

ממשה רבינו. פירוש יותר

משכך חמה ממשה רבינו בתפלתו ואע"ג דמשה נמי עשה לדקה בסתר שמא אותה שעה כבר פסק אותו זכות: חמה אינו כופה. תיתה לבפרק

אדם וכלים במגע וכלי חרס באויר ולכך בעי מנלן דמטמא דהא כתיב ורחן במים וטהר משמע דבאותה טבילה נטהר: דהא הסיט משגש ארחתיה דאימיה משמיה דר' אלעזר מאי דכתיב יוילבש צדקה כשריון לומר לך מה שריון זה כל קליפה וקליפה מצמרפת לשריון גדול אף צדקה כל פרומה ופרומה מצמרפת לחשבון גדול רבי חנינא אמר מהכא יוכבגד עדים כל צדקותינו מה בגד זה כל נימא ונימא מצטרפת לבגד גדול אף צדקה כל פרומה ופרומה מצמרפת לחשבון גדול אמאי קרו ליה עולא משגש ארחתיה דאימיה דבעא מיניה רב אחדבוי בר אמי מרב ששת מנין למצורע בימי ספורו שמטמא אדם אמר לו הואיל ומטמא בגדים מטמא אדם א"ל דילמא טומאה בחבורים שאני דהא הסים נבילה דמטמא בגדים ואינו ילפינן אדם מבגדים ונראה מטמא אדם אמר ליה ואלא שרץ ידמטמא אדם מגלן לאו משום דמטמא בגדים א"ל שרץ בהדיא כתיב ביה מאו איש אשר יגע בכל שרץ אלא ישכבת זרע דמטמא אדם מנלן לאו משום דהואיל ומטמא בגדים מטמא אדם א"ל שכבת זרע נמי בהדיא כתיב ביה יאו איש לרבות את הנוגע אהדר ליה בבדיחותא חלש דעתיה דרב ששת אישתיק רב אחדבוי בר אמי ואתיקר אלא אאדם בעי: תלמודיה אתיא אימיה וקא בכיא קמיה צווחה צווחה ולא אשגח בה אמרה ליה פר"ח דהיינו אימיה דרב חזי להני חדיי דמצית מינייהו בעא רחמי עליה ואיתםי ודאתאן עלה מנא לן כדתניא ר"ש בן יוחי אומר נאמר כבום בגדים בימי ספורו

אחדבוי ולדידיה קרי עולא משגש אורחא דאימיה שגרם לאמו להתבזות לפני רב ששת והיא היתה מניהתו

של רב ששת ד לכך י אמר חזי הני חדיי דמלית ה מינייהו: מה ביבום בגדים האמור בימי חלומו כו'. נכמה דנרים חמור ימי חלוטו מימי ספורו ולא גמר מהיהשה והיינו טעמה משום דלגמרי לא מצי למגמר דהא כמב וטהר דמשמע דנטהר מכמו שהיה מתחלה אלא דוקא להך מילחא גמרי לפי שהן שוין דחין חדם וכלים מקבלין טומאה אלא מאב הטומאה: גדול העושה צדקה בפתר יותר

ארבעה נדרים (דף לב.)

אמרינן ° דחמה משה הרגו (ש): והמפייםו בדברים מתברך בי"א. יש מגיהין

והנותן פרוטה לעני והמפייסו משום דמשמע להו דקראי איירי בנותן לדקה דכתיב ותפק לרעב נפשך ונפש נענה תשביע ולאו מילתא היא דנפש נענע תשביע היינו תשביע בדברים שתפייסנו בדברים וע"כ לא גרסי׳ ליה דלההיא גיר׳ הוה ליה למימר מתברך בי"ז הנך שם דלעיל והני אחת עשרה:

בבני אדם שאינן מהוגנין לעשות צדקה יוכה הויין לו בנים בעלי חכמה בעלי עושר בעלי אגרה בעלי חכמה דכתיב

משגש. לשון מהומה ושגעון: קליפה. מייל"ה בלע"ז: ורבגד עדים כל לדקוחינו. כלומר אף כל לדקוחינו נמאסו מחמת רשעינו כבגד מאום שהאדם מסירו מעליו: עדים. כדמתרגמינן ויסר ואעדי וכן מעדה בגד ביום קרה (משלי כה). מ"מ מקיש לדקה לבגד לדקת

הלדיקים לבגד הגון: בימי ספורו. בשבעת ימים שבין טהרת הלפרים להבאת קרבנותיו בשלמא בימי חלוטו איתקש למת לטמא אף באהלי: הואיל ומטמא בגדים. דהא ביום השביעי כתיבי וכבס בגדיו: טומאה בחבורין. כגון בגדי לבושו הרי הן כמוהו אבל שאר בגדים הנוגע בהן וכן אם יגע באדם לא מטמא תדע שהרי המסיט נבילה כחיב ביה והנושא את נבלתה יכבס בגדיו (ויקרא יא) ולא אשכחן דלהוי אב הטומאה לטמא אדם ושאר בגדים: שכבת זכע מטמא בגדים. וכל בנד וכל עור אשר יהיה עליו שכבת זרע וגו'ם: בהדים כתיב ביה כו'. ה"ה נמי דהוה מלי למיפרך דהא טומאת בגדים לא דמיא לבגדים דבימי ספורו דהא בגדים דהכא לאו בגדי לבוש שרץ הן וטומאת מגע הוא אלא דעדיפא מיניה קא מותיב ליה: או לרבות הנוגע. דהכי תניא במסכת נדה (דף מג:) מנין לרבות הנוגע בשכבת זרע ת"ל או אישם: הוה קמהדר ליה. רב אחדבוי לרב ששת בבדיחותא לפי שהיה רב ששת נכשל בתשובותיו: אשתתק רב אחדבוי. נעשה אלם: אמיא אימיה. דרב ששת: לווחה קמיה. שיתפלל עליו: להני חדיי. בדרים הללו חדיי תרגום של חזה ש: דמלית מינייהו. שינקת מהן: ודחתחן עלה. ואחרי שבא לידינו שאלה זו לקובעה בגמ' מנלן דמטמא אדם: נאמר ליבום בגדים בימי ספורו. והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו וגו'ף ונאמר כיבוס בגדים למעלה ביום טהרת הלפרים כשיולא מטומאת החלט וכבם המטהר את בגדיוי : אף וחימה. שני לגיונות קשים הם ליפרע מו החוטאים: אע"פ ששוחד בחיה. שהוא עושה לדקה בסתר: חימה עוה. עדיין היא בתוקפה ורבי אלעור סבר דהאי שוחד בחיק ארישא קאי ושוחד בחיק יכפה חימה עזה: וחפק לרעב נפשך. הוא פיום דברי נחומים:

ימלה לדקה. משמע יבה לידי עניות

וימלא בני אדם שיעשו לו לדקה:

ויהיו מוכשלים לפניך. את אנשי

ענתות היה מקלל שהיו מבקשין נפשו:

(א) גפ' כי תראה ערום וגו' וכתיב אז יבקע כשחר זכונים או יבקע כשווו אורך וארוכתך מהרה תצמח והלך לפניך צדקך אז תקרא וה' יענה תשוע ויאמר הנני והמפייסו בדברים: (ב) שם והשביע בלחלחות נפשר ובנו כל"ל נמחק: (ד) שם כל הרגיל לעשות [לדקה] הווין כל"ל ומיבת זוכה נמחק: (ה) תום' ד"ה מניו וכו' אבות לתיכנו ווכם נתנוקי, נש) וושם ד"ה מנין וכו' אבות הטומאות השרץ ושכבת זרע וטמא מת כצ"ל וחיבת וגבלה נממק: (ו) ד"ה דהא הסיט נממק: (ו) ד"ה דהא הסיט יאינו מטמא אדם מ"ט לאו משום: (1) בא"ד פרשת ויהי ביום השמיני מוכח שמטמא אפי׳ כלים אע"ג דלא כל"ל ותיבת בחיבורים נמחק: (ת) בא"ד ונראה לריב"ם דלא גרס ודלמא טומאה בחיבורים שאני אלא הכי: (ע) ד"ה חמה וכו' משה סרגו. נ"ב ועי' בע"ז ריש דף

לעזי רש"י

ד' בתוק':

מייל"א. כתם (בעין), רשת (של שריוו).

מוסף תוספות

א. האי דבעי מיניה מנין למצורע שמטמא אדם בימי ספרו משום [ד]. רמנ"ן, ב. והן טפלין לו. ריטנ"ל. ג. מפני שהיה נער בשנים כמו התשכח נער בשנים כמו התשכח אשה עולה. מוס' רי"ד. T. בקטנותו והיתה לו כאם. קס. ה. אבל לרב ששת לא הוה קרי רבא עולא דגברא רבה הוא גביה. רמנ"ן.

רבינו גרשום (המשר) עליו שכבת זרע וכבס במים בהדיא כתיב ביה דמטמא כל אדם הנוגע בו דכתיב או -מייחר דמצי למכחר איש אשר תצא ממנו וגו' או ל"ל מנין למצורע שמטמא בימי ספורו: הוה קא מהדר ליה . בבדיחותא. כלומר שמח אתיא אימא. ל) דרב אחדבוי בכיא קמיה דרב ששת

מתברך בשש ברכות דכתיב יהלא יפרוש ימלא וגו' ועניים מרודים תביא בית וגו' כי תראה ערום וגו' 🕫 יוהמפייסו בדברים מתברך באחת עשרה ברכות שנאמר יותפק לרעב נפשך ונפש נענה תשביע וזרח בחשך אורך ואפלתך כצהרים ונחך ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך יצחק וגו' ובנו ממד חרבות עולם מוסדי דור ודור תקומם וגו' ואמר רבי יצחק מאי דכתיב ירודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד משום דרודף צדקה ימצא צדקה אלא לומר לך כל הרודף אחר צדקה הקדוש ברוך הוא ממציא לו מעות ועושה בהן צדקה רב נחמן בר יצחק אמר הקדוש ברוך הוא ממציא לו בָני אדם המהוגנים לעשות להן צדקה כדי לקבל עליהם © שכרו לאפוקי מאי לאפוקי מדדרש רבה ידרש רבה מאי דכתיב יויהיו מוכשלים לפניך בעת אפך עשה בהם אמר ירמיה לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם [אפילו] בשעה שכופין את יצרן ומבקשין לעשות צדקה לפניך הכשילם כדי שלא יקבלו עליהן שכר רבי יהושע בן לוי אמר כל הרגיל

ימצא עולא משגש ארחתיה דאימיה: ודאתאן עלה מיהא. הואיל ובאת לידינו שאילה זו דרב אחדבוי נעסוק בה: מנלן. דמצורע מטמא אדם בימי ספורו: כבוס בגדים בימי חלוטו. דכתיב וכבס המטהר את בגדיו דניטמו בימי חלוטו: מה להלן בימי חלוטו מטמא אדם. דכתיב כל ימי אשר הנגע בו יטמא וגו׳: מתן בסתר [יכפה] אף ושוחד בחיק. כלומר מי שנותן בחיק של עני בצנעה כופה אום כל הרכב למי אם התכבל בי טבאו או ביתן בטה (דקים) אך שהוה היק. כילומה ול שנותן בהיק של כב בכנה כוכה! נפי חימה עזה: אע"פ שמחדה בחיק, של עני אעפ"כ חימה עזה שאינה נכפית בשביל השוחד בחיק: המפנייםו בדברים. שמנחםו ומדבר על לבו דברי נחומין: דכתיב ותפק לרעב נפשך וגו'. כלומר משתוציא מנפשך דברים טובים לנחם הרעב ונפש נענה תשביע בדברים טובים אז תזכה לדברים הללו: משום דרודף צדקה. שעושה צדקה משלו בא לידי צדקה שיצטרך לבריות בתמיה:

מעלמא אימא ומי דלא מטמא אדם תרע דהנה אשכחן דמטמא בגדים בחבורין ולא מטמא אדם: היסט נבלה. אדם שהסיט נבלה ומטמא בגדים דכתיב והנושא את שפוקן ומטהה בנוים בווברוץ לא מטמא חדו ויחטי בנויה. אום שוטיט בנויה ובאור דומר הוגוא אוז נבלתה יככס בגדיו וממא עד הערב אלמא דבגדים טמאים הן ואינו (מטמא אדם) כדכתיב וטמא עד הערב הוא טמא ובילתה יככס בגדיו וממא עד הערב לא הדבגדים טמאים הן הולין קכד:): אמר ליה רב ששת. ולטעמיך דקא אמרת דטומאה בחברוין שאני מש"ה אין מטמא אדם מא שלא שרץ דמטמא אדם מנא לן לאו משום ההאיל דמטמא בגדים דכתיב וכל אשר יפול עלי ניול און בגד או עד וא אין שהיון ניול און בדורין נינהו: אם רליה רב וכל הירי יפול עלים בסותם יטמא מכל כלי עץ או בגד או עד אלא פריך הכי ולטעמיך דאמרת טומאה בחבורין שני שכבת זרע זכתים וכל שני שכבת זרע זכתים ומלן משום דהואיל ומטמא בגדים דכתיב ואיש (אשר) [כין תצא ממנו שכבת זרע וכתיב וכל

בו א מיי׳ פי״ל מהל׳ טומאת לרעת הל' ב:

פח ג מיי׳ שם פ״ה הלכה :6 מבו ד מיני מ״נ מהלי

מתנות עניים הלכה דה מתנות עניים הלכה דה סמג עשין קסב טוש"ע י"ד

סי׳ רמט סעיף ג וסעיף ד:

תורה אור השלם

וַיִּלְבַּשׁ צְדָקָה בַּשִּׁרְיָן ישועה וכובע ַרַּיִּלְבָּשׁ בְּגְדֵי נְקָם תִּלְבּשׁת וַיִּלְבָּשׁ בִּגְדֵי נְקָם תִּלְבּשׁת וַיַּעַט בַּמְעִיל קִנְאָה:

ישעיהו נט יז ישעיהו נט יז 1 וְנְּהִי בַשְּמֵא כָּלְנוּ וּבְבֶּגֶּר עִדִּים בָּל צִדְקֹתֵינוּ וַנְבֶּל עָרִים בְּל צָּוְ קְנְנִים וְּנְּבֶּל בָּעֶלָה בְּלְנוּ וְעֲוֹנֵנוּ בְּרוּח יִשְּׁאָנוּ: ישעיהו סד ה 3 אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר יְנֵע בְּבְל שָׁרֶץ אֲשֶׁר יִנְעָמָא לוֹ אוֹ בְאָדֶם אֲשֶׁר יִטְמָא לוֹ אוֹ בָאָדֶם אֲשֶׁר יִטְמָא לוֹ לְכֹל ויקרא כב ה איש איש מזרע אהרו ן הוא צרוע או זב בַּקְדְשִׁים לא יאכַל עד אֲשֶׁר יִטְהָר וְהַנַּגַע בְּכָל טְמֵא נָפֶשׁ אוֹ יְבֵּיג נֶּבֶשׁ אוּ אִשֶּׁר תַּצֵא מִמֶּנוּ שַׁבְבַת זְרַע: ויקרא כר ד שַׁבְבַת זְרַע: שְּבָּדִר זְּיִ גְּרָתִּי מִפְּנֵי הָאַף רְהַחֵּמָה אֲשֶׁר קֵצְף יִי עַלִּיכָם לְהַשְׁמִיד אֶתְכָם רַיִּשְׁמַע יִי אַלִּי גִם בַּפָּעַם דברים ט יט :ההוא: ַהְּוּאָגּ 6 מַתְּּוְ בַּסַּתֶר יִּבְפָּה אָף רְשׁחֵד בָּחַק חַמְה עַזְּה: משלי כא יד משלי כא יד הַלוֹא פָּרֹס לְרָעַב לְחְמֶּךְ

ועניים מרודים תביא בית בי תראה ערם וכסיתו וּמִבְּשָּׂרְךְּ לֹא תִתִעַלַם: יַּמִבְּשָּׂרְךְּ לֹא

ישעיהו נח ז ישעיהו נח ז (י) וְתְפַּק לָרְעֵב נַפְּשֶׁךְ וְנָפָשׁ נַעְנָה תַּשְׂבִּיעַ וְזְרַח אוֹרֶךּ וַאֲפֵּלְתְּךְּ בחשר

בֿצֿעלגים: כֿאַעלגים: בֿאַעלגים: בֿאַעלגים: בֿאַעלגים: יַחַלִּיץ וְהָיִיתְ בְּגַּן רְוָה וּכְמוֹצָא מֵיִם אֲשֶׁר לא יכזבו מימיו:

יבור ביקר. (יב) ובנו ממְרְ דְּרְבוֹת עוֹלְם מוֹסְדֵי דוֹר וְדוֹר תְקוֹמֵם מוֹסְבֵי דוֹר וְדְּוֹר הְּקְּוֹמֵם וְלְרָא לְךְּ גֹּדֵר פֶּרֶץ מְשׁבֵב וְתִרָּא לְיְּ גֹּדֵר פֶּרֶץ מְשׁבֵב וְתִיבוֹת לְשָׁבָת: ישעיהו נח י׳-י״ב ישעיהו נח

9 רֹדַף צְּדָקָה וְחָסֶד יִמְצָא הַיִּים צְדָקָה וְרָבוֹד: משלי כא כא

משיי כא כא 10 וְאַתָּה יְיָ יָדַעְתָּ אֶת כָּל עֲצְתָם עָלַי לַמְּוֶת אַל תְּכַפֵּר על עונם וְחַשָּׁאתָם מֶלְּפְנֵיךְ אַל מָמְחִי וְיִהְיוּ מְרְשָׁלִים לְפָנֶיךְ בְּעַת אָפְּךְ עֲשָׁה בָהָם: ירמיהו יח כג

רבינו גרשום

במה שדרכה להצניע שגלתה דדיה בשבילו בדאמר לקמן: וכבגד עדים. כו אמו לקמן: וכבגו עזים. אלו אותן בגדים בלוים ונסחבים שמשימין שם התינוק כשהוא נולד ולפיכך . עדים ל) כמו יעדיאתו: בימי ספורו. היינו אותן ימים דכתיב וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים דכבר עברו לימי חלוטו והזאתו: אמר ליה הואיל ומטמא בגדים בימי ספורו רכחיר והיה ריוח השריטי יגלח שערו וגר׳ וכבס בגדיו והואיל דמטמא בגדים דטעונין כבוס הכי נמי מטמא אדם: אמר ליה. רלמא טומאה בחבוריז שני דהני בגדים מחוברין עליו דהני בגדים מחוברין עליו שלובש בהן אבל לעולם אימא לך אם יגע בבגדים אחרים אינו מטמאן וכי היכי דלא מטמא בגדים